

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра политологии

РЫЖИЙ Александр Сергеевич

**ПРОЦЕССЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ АДМИНИСТРАТИВНО-
ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО ДЕЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВА:
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ**

Магистерская диссертация

специальность 1-23 80 07 «Политология»

Научный руководитель
Антанович Нина
Арсеньевна
доктор политических наук,
доцент

Допущена к защите
«__» _____ 2020 г.
Зав. кафедрой политологии
_____ Н. А. Антанович
доктор политических наук, доцент

Минск, 2020

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНАЯ ЕДИНИЦА, АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ ДЕЛЕНИЕ, АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО, АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ЦЕНТР, ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ, МЕСТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ, МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ, РЕГИОН, РЕФОРМА, ТЕРРИТОРИЯ.

Объект исследования: административно-территориальные реформы в Литве, Латвии, Молдове, Украине, Беларуси.

Предмет исследования: сравнительный анализ реформирования административно-территориального деления в обозначенных в объекте исследования государствах.

Цель работы: состоит в проведении сравнительного анализа процессов реформирования административно-территориального деления в Литве, Латвии, Молдове, Украине, Польше и Беларуси.

Задачи: 1) сравнить нормативно-правовые акты, регулирующие вопросы реформирования административно-территориального устройства в Литве, Латвии, Молдове, Украине, Польше и Беларуси; 2) выявить основные причины и закономерности трансформаций АД в исследуемых странах начиная с конца 1980-х гг. – по настоящее время; 3) разработать обобщающие рекомендации по реформированию АТУ; 4) смоделировать вариант нового административно-территориального деления Беларуси.

Для решения поставленных задач в работе использовались следующие **методы:** *институциональный, политико-правовой, сравнительный.*

Научная новизна исследования Выявлены характерные особенности процессов реформирования АТУ государств в Польше, Литве, Молдове, Латвии и Украине. Выявлен «эффект центра региона». Автором смоделирован проект реформы административно-территориального устройства Беларуси.

Практическая значимость: результаты диссертационного исследования можно использовать для основы более детального плана реформирования и подготовки национальной стратегии административно-территориальной реформы Республики Беларусь.

Магистерская диссертация является самостоятельно выполненным исследованием. Работа состоит из перечня сокращений, перечня терминов, введения, трех глав, десяти разделов, заключения, списка использованных источников и трех приложений. Объем работы составляет 67 страниц, 55 использованных источников.

Все созданные графические приложения являются полностью собственными разработками.

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: АДМІНІСТРАЦЫЙНА-ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЯ АДЗІНКА, АДМІНІСТРАЦЫЙНА-ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЕ ДЗЯЛЕННЕ, АДМІНІСТРАЦЫЙНА-ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЯ ПРЫЛАДА, АДМІНІСТРАЦЫЙНЫ ЦЭНТР, ДЭЦЭНТРАЛІЗАЦЫЯ, МЯСЦОВАЕ КІРАВАННЕ, МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ, РЭГІЁН, РЭФОРМА, ТЭРЫТОРЫЯ.

Аб'ект даследавання: адміністрацыйна-тэрытарыяльныя рэформы ў Літве, Латвіі, Малдове, Украіне, Беларусі.

Прадмет даследавання: параўнальны аналіз рэфармавання адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення ў пазначаных у аб'екце даследавання дзяржавах.

Мэта працы: заключаецца ў правядзенні параўнальнага аналізу працэсаў рэфармавання адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення ў Літве, Латвіі, Малдове, Украіне, Польшчы і Беларусі.

Задачы: 1) параўнаць нарматыўна-правовыя акты, якія рэгулююць пытанні рэфармавання адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення ў Літве, Латвіі, Малдове, Украіне, Польшчы і Беларусі; 2) выявіць асноўныя прычыны і заканамернасці трансфармацый АДД у доследных краінах пачынаючы з канца 1980-х гг. - па цяперашні час; 3) распрацаваць абагульняючыя рэкамендацыі па рэфармаванні АДД; 4) змадэляваць варыянт новага адміністрацыйна-тэрытарыяльнага дзялення Беларусі.

Для вырашэння пастаўленых задач у працы выкарыстоўваліся наступныя **метады:** інстытуцыянальны, палітыка-правовой, параўнальны.

Навуковая навізна даследавання: выяўлены характэрныя асаблівасці працэсаў рэфармавання АДД у Польшчы, Літве, Малдове, Латвіі і Украіне. Выяўлены «эфект цэнтра рэгіёну». Аўтарам змадэляваны праект рэформы адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання Беларусі.

Практычная значнасць: вынікі дысертацыйнага даследавання можна выкарыстоўваць для асновы больш дэталёвага плана рэфармавання і падрыхтоўкі нацыянальнай стратэгіі адміністрацыйна-тэрытарыяльнай рэформы Рэспублікі Беларусь.

Магістарская праца з'яўляецца самастойна выкананым даследаваннем. Праца складаецца з пераліку скарачэнняў, пераліку тэрмінаў, ўвядзення, трох глаў, дзесяці раздзелаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц і трох прыкладанняў. Аб'ём працы складае 67 старонак, 55 выкарыстаных крыніц.

Усе створаныя графічныя дадаткі з'яўляюцца цалкам ўласнымі распрацоўкамі.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Key words: ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL UNIT, ADMINISTRATIVE DIVISION, ADMINISTRATIVE CENTER, DECENTRALIZATION, LOCAL GOVERNANCE, LOCAL GOVERNMENT, REGION, REFORM, TERRITORY.

Object of research: administrative and territorial reforms in Lithuania, Latvia, Moldova, Ukraine, Belarus.

Subject of research: a comparative analysis of the reform of the administrative-territorial division in the states indicated in the object of study.

The aim of research: to conduct a comparative analysis of the processes of reforming the administrative-territorial division in Lithuania, Latvia, Moldova, Ukraine, Poland and Belarus.

Tasks:

- 1) to compare the regulatory legal acts governing the reform of the administrative-territorial structure in Lithuania, Latvia, Moldova, Ukraine, Poland and Belarus;
- 2) to identify the main causes and patterns of transformation of A in the studied countries since the end of the 1980s.;
- 3) to develop general recommendations for the reform of administration division;
- 4) to simulate a variant of the new administrative-territorial division of Belarus.

To solve the tasks in the work, the following **methods** were used: institutional, political and legal, comparative.

The scientific novelty of the research: The characteristic features of the reform processes of administration division states in Poland, Lithuania, Moldova, Latvia and Ukraine are revealed. The effect of the center of the region is revealed. The author simulated a draft reform of the administrative-territorial structure of Belarus.

Practical relevance: the results of the dissertation research can be used to form the basis of a more detailed reform plan and preparation of the national strategy of the administrative-territorial reform of the Republic of Belarus.

The master's thesis is a self-completed study. The work consists of a list of abbreviations, a list of terms, introduction, three chapters, ten sections, conclusion, list of references and three appendices.

The volume of work is 67 pages, 55 sources used.

All created graphical applications are completely proprietary.

